

Sygn. akt I C 253/19

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Dudek

Protokolant: Agata Płaczkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2021 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S. reprezentowanej przez przedstawicieli ustawowych M. S. i J. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. na rzecz powódki W. S. kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych w stosunku rocznym od dnia 22 marca 2015 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. na rzecz powódki W. S. kwotę 500 zł (pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych w stosunku rocznym od dnia 28 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;
3. umarza postępowanie w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość;
4. oddala powództwo w pozostałej części;
5. nie obciąża powódki kosztami procesu w części oddalającej powództwo;
6. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. kwotę 542,54 zł (pięćset czterdzieści dwa złote i pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu sum wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłych;
7. nie obciąża powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi w części której powództwo zostało oddalone .

8. I C 253/19

I C 253/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 maja 2019 roku powódka W. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 100 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 500 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz dojazdów do placówek medycznych wraz odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ustalenie że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze

mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku z dnia 14 stycznia 2015 roku. Ponadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 14 stycznia 2015 roku doszło do wypadku drogowego w wyniku którego doznała obrażeń, między innymi, w obrębie twarzy. Obrażenia te wymagają przeprowadzenia zabiegu plastycznego zniwelowania blizn operacyjnych i pourazowych w obrębie twarzy aby powódka nie czuła kompleksów ze względu na deformację twarzy i szpecące blizny. Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Pozwany wypłacił kwotę 55 000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz zwrócił koszty leczenia związane z zakupem lekarstw i dojazdów na leczenie.

Pismem z dnia 12 czerwca 2019 powódka cofnęła pozew w zakresie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość (k. 118).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów postępowania (k. 126).

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że podtrzymuje stanowisko zaprezentowane w toku likwidacji szkody. Wskazał, że decyzją z dnia 24 marca 2015 roku przyznał kwotę 41 018,36 złotych – 40 000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 418,36 złotych tytułem kosztów leczenia oraz 600 złotych tytułem kosztów dojazdów na leczenie. Decyzją z dnia 25 kwietnia 2017 roku pozwany przyznał kwotę 15 025,03 złote, w tym 15 000 złotych tytułem zadośćuczynienia. Ponadto powódka otrzymała 60 000 złotych od sprawcy wypadku i 1000 złotych nawiazki. Łącznie otrzymała 116 000 złotych tytułem zadośćuczynienia. Żądanie przekraczające tą kwotę jest w ocenie pozwanego wygórowane.

W piśmie z dnia 8 października 2020 roku powódka rozszerzyła żądanie pozwu w ten sposób, że wniosła o zasądzenie kwoty 200 000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 100 000 złotych od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 100 000 złotych od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 stycznia 2015 roku doszło do wypadku komunikacyjnego w miejscowości J.. Sprawa wypadku M. P. poruszając się po łuku drogi (...) samochodem R. (...) nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze i nie zachował właściwej techniki jazdy co doprowadziło do zjazdu na część jezdni przeznaczoną do jazdy w przeciwnym kierunku. W związku z tym kierujący samochodem marki V. w celu uniknięcia zdarzenia zjechał na przeciwległy pas i po kolizji z samochodem R. zderzył się z samochodem marki O. (...). Powódka w chwili kolizji siedziała za kierownicą.

Okoliczności bezsporne, dowód: dokumentacja zdjęciowa k. 12-14.

Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

Okoliczności bezsporne.

Samochodem marki O. (...) jechał J. S. wraz z dziećmi, w tym powódką W. S.. Wskutek wypadku powódka doznała licznych obrażeń w obrębie twarzy, pourazowego obrzęku mózgu, krwiaka przymózgowego w okolicy czołowej, krwiaka podpajeczynówkowego, stłuczenia płuc, niewydolności oddechowej wymagającej sztucznej wentylacji płuc, urazu wielonarządowego, ciężkiego urazu czaszkowo-mózgowego i obrzęku mózgu, stłuczenia płata czołowego lewego, złamania wszystkich ścian oczodołu lewego i ściany przyśrodkowej oczodołu prawego, złamania kości nosa oraz ścian lewej zatoki szczękowej, urazu klatki piersiowej, stłuczenia płuc. Ponadto wskutek wypadku powstała rozległa rana cięta czoła, liczne otarcia naskórka w okolicy twarzoczaszki i liczne rany cięte przedsonka jamy brzusznej, obrzęk powiek obu oczu.

Po wypadku powódka została przewieziona do Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Dziecięcej (...) w C., gdzie przebywała do 3 lutego 2015 roku. Od 3 lutego do 10 lutego przebywała w Oddziale (...) Dziecięcej, od 10 lutego do 17 lutego w Oddziale (...) Dziecięcej. Dalsze leczenie szpitalne kontynuowano od 19 do 22 lutego w (...) w K. w Oddziale (...).

Leczenie ambulatoryjne kontynuowała w Poradni (...), (...), (...) i (...).

Dowód: dokumentacja medyczna k. 17-23verte, 34-113verte.

W wyniku wypadku powódka doznała obrażeń skutkujących powstaniem stałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10 % z powodu wyraźnej deformacji kości sklepienia czaszki po przebyłym wieloodłamowym złamaniu kości, 3 % z powodu niewielkiej deformacji sklepienia kości nosowej, 10 % z powodu szpecących blizn twarzy, wymagających dalszego leczenia i 10 % z powodu uszkodzenia ścian oczodołu lewego przyśrodkowej ściany oczodołu prawego. Uszkodzenie ścian oczodołu lewego i prawego spowodowało zmiany w mięśniach gałkoruchowych, skutkując ustawieniem gałki ocznej lewej prawej w zezie rozbieżnym.

Dowód: opinia biegłego z zakresu okulistyki, ortopedii i traumatologii k. 181-184verte.

W dniu 10 marca 2015 roku zespół orzekający Publicznej Poradni (...) w K. wydał orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania powódki z uwagi na stan zdrowia znacznie uniemożliwiający uczęszczanie do szkoły. W zaleceniach postanowiono objąć powódkę nauczaniem indywidualnym w doku do końca roku 2014/2015.

Dowód: orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania k. 15-16.

Przed wypadkiem powódka była normalnym, radosnym dzieckiem, lubiła spędzać czas z innymi dziećmi, nie miała kłopotów w kontaktach w rówieśnikami. Lubiła chodzić do szkoły. Lubiła malować. Powódka ma starszą siostrę. Po wypadku powódka wraz z rodzicami jeździła do lekarzy specjalistów – neurologa, neurochirurga, okulisty, chirurga-plastyka, psychologa. Po powrocie z leczenia, w związku z orzeczeniem o nauczaniu indywidualnym pobierała naukę w domu, gdzie przyjeżdżali nauczyciele. Po wypadku powódka stała się nerwowa, wybuchowa, nie słucha rodziców i polecenia trzeba powtarzać. W połowie drugiej klasy dzieci zaczęły jej dokuczać z powodu wyglądu. Mówiły, że po wypadku jest głupia, na co powódka reagowała płaczem. Mama powódki musiała interweniować w szkole. Po wypadku powódka gorzej się uczy, odstaje poziomem od innych dzieci. Przed wypadkiem rozwijała się prawidłowo. Skutkiem wypadku był także zakaz aktywności fizycznej – jazdy na rowerze, biegania, skakania. Powódce przeszkadza blizna, nie akceptuje swojego wyglądu. Czasami uskarża się na ból głowy.

Dowód: zeznania przedstawiciela powódki M. S. k. 146verte-147verte zapis protokołu rozprawy z dnia 9 września 2019 roku od 00:24:25 do 00:52:14, zeznania świadka S. Z. k. 146verte zapis protokołu rozprawy z dnia 9 września 2019 roku od 00:10:32 do 00:23:04.

W związku z wypadkiem u powódki wystąpiły zaburzenia w funkcjonowaniu: obniżenie potencjału intelektualnego, nieharmonijność rozwojową, skłonność do reakcji nerwicowych, niską tolerancję na stres, spowolnienie psychoruchowe. Powódka ma obniżone poczucie własnej wartości, jakkolwiek nie zdaje sobie sprawy w pełni sprawy ze swoich ograniczeń - twierdzi, że czyta książki, nie ma problemów z nauką. Doznany uraz w obrębie OUN i jego konsekwencje miały miejsce w czasie dzieciństwa, ale też na progu rozpoczynającego się okresu dojrzewania, co może mieć negatywny wpływ na kształtowanie się struktury osobowościowej.

Aktualny stan powódki jest konsekwencją przebytego urazu.

Około roku przebywała w izolacji społecznej w związku z przebyłym urazem i jego konsekwencjami somatycznymi. Izolacja jest dolegliwa pod względem emocjonalnym, poznawczym.

Powódka na skutek urazu czaszkowo-mózgowego najprawdopodobniej doświadczyła regresu w obszarze rozwojowym i funkcjonalnym, co ma skutki w jej funkcjonowaniu.

Powódka doświadcza zaburzeń obrazu własnej osoby – jakkolwiek nie w pełni zdaje sobie z tego sprawę – postrzega się nierealistycznie przeceniając swoje możliwości. Doświadcza negatywnych emocji wynikających z ocen zewnętrznych swego funkcjonowania (również blizny) i powoduje to dysonans poznawczy – obniżenia poczucia własnej wartości.

Powódka wymaga opieki psychologiczno-terapeutycznej uwarunkowanej na budowanie własnej wartości, jest to niezbędnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania w przyszłym życiu. Wskazana jest pomoc w podejmowaniu decyzji związanych z samowystarczalnością. Niewykluczona jest konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego w okresie ostrego dojrzwania. Na skutek masywnego urazu w obrębie OUN u badanej wystąpiły ewidentne ograniczenia sfery intelektualnej dotyczące możliwości przyswajania materiału dydaktycznego. Ograniczenia wynikające z aktualnego stanu zdrowotnego mają wpływ na podejmowanie kontaktów rówieśniczych i ich satysfakcjonujące utrzymywanie.

Wypadek miał wpływ na aktualny stan zdrowia powódki oraz na jakość jej życia w aspekcie emocjonalnym.

Dowód: opinia psychiatryczno-psychologiczna k. 197-202.

Wskutek wypadku na skórze okolicy środka czoła widoczna jest blada, zapadnięta, linijna blizna o długości około 7,5 cm i szerokości 0,2-0,5 cm przebiegająca od linii włosów do okolicy międzybrowiowej. Na wardze górnej po stronie prawej znajduje się bardzo mało widoczna, blada, elastyczna, płaska linijna blizna o długości około 1,5 cm i szerokości do 0,1 cm odchodząca od prawego kąta ust. Na przednio-przyśrodkowej powierzchni górnej części uda znajdują się cztery blade, płaskie, mało widoczne blizny, leżące poniżej pachwiny w odległościach od siebie około 1 cm – 1,5 cm, z których dwie większe mają wielkość około 1,5 cm x 0,2 cm, a dwie mniejsze – średnicę około 0,5 cm.

Blizny twarzy powodują u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 3 %. Blizny na kończynie dolnej prawej nie ograniczają jej funkcji, zatem nie powodują żadnego uszczerbku na jej zdrowiu.

Dolegliwości związane z ranami mogły trwać w średnim nasileniu przez kilka dni, a następnie w malejącym do zera nasileniu – do kilku tygodni pod urazie.

Obecnie trwałym śladem są blizny, które nie powodują żadnych zaburzeń funkcjonalnych ale są jedynie stygmatem na jej skórze. Blizny pozostaną do końca życia i nie ma skutecznego sposobu aby je usunąć. Możliwe jest jedynie podjęcie leczenia prowadzącego do zmniejszenia ich widoczności.

Dowód: opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej k. 240-245.

Szkoda została zgłoszona pozwanemu pismem z dnia 20 stycznia 2015 roku. Pismem z dnia 23 lutego 2015 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwotę 200 000 złotych, w tym kwoty 150 000 złotych tytułem zadośćuczynienia i kwoty 50 000 złotych tytułem kosztów leczenia, zabiegów, operacji. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i łącznie wypłacił kwotę 55 000 złotych tytułem zadośćuczynienia.

Dowód: wezwanie do zapłaty k. 24-28, pismo powódki 29-29verte, pismo, pozwanego z dnia 29 maja 2019 roku k. 30-31, decyzja z dnia 25 kwietnia 2017 roku k. 32-32verte, pismo pozwanego z dnia 14 kwietnia 2015 roku k. 33, akta szkody na płycie CD k. 137.

Powyższych ustaleń stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu dokumenty zebrane w aktach sprawy oraz zeznania świadków. Dokumenty, w tym dokumentacja medyczna nie były kwestionowane. Zeznania, korespondujące z dokumentami, wyjaśniły stan zdrowia powódki po zdarzeniu z dnia 14 stycznia 2015 roku i rehabilitacji.

Podstawą do ustalenia stanu zdrowia powódki były opinie biegłych z zakresu

z zakresu okulistyki, ortopedii i traumatologii, psychologii i psychiatrii oraz z zakresu chirurgii plastycznej. Biegli ustalili stopień uszczerbku na zdrowiu powódki po wypadku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest zaistnienie opisanego wyżej wypadku, jak również obowiązek naprawienia powstałej w wyniku tego wypadku szkody przez pozwanego.

W toku postępowania pozwany nie kwestionował swej odpowiedzialności. Wskazać należy, iż posiadacze pojazdów mechanicznych podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej. Stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zgodnie z art. 35 te same ustawy, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. W tym miejscu należy zwrócić także uwagę na przepis art. 36 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Odpowiedzialność samego posiadacza pojazdu oparta jest natomiast na przepisie art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. Stosownie do treści art. 436 § 1 zd. 1 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Należy zatem odnieść się w tym miejscu do przepisu art. 435 § 1 k.c., stosownie do którego prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Podkreślić należy zatem, że w przypadku samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego ustawodawca przewidział zaostrzony reżim odpowiedzialności, oparty o konstrukcję odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powoda szkodę w wyniku wypadku komunikacyjnego jest przepis art. 822 k.c. Zgodnie z tym przepisem zakład ubezpieczeń przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

Podstawą prawną żądania zadośćuczynienia jest art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. W myśl art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Uszkodzenie ciała jest to naruszenie integralności cielesnej pozostawiające ślady zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne, tj. uszkodzenie narządów wewnętrznych. Rozstrój zdrowia natomiast to inne postaci zakłócenia w funkcjonowaniu organizmu, np. choroba psychiczna.

Zgodnie z treścią przepisu art. 361 § 1 k.c. "zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła". Przepis ten jest wyrazem teorii zwanej w literaturze adekwatnym związkiem przyczynowym.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie oczywistym jest, iż szkoda jakiej doznała powódka pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem z 14 stycznia 2015 roku.

Celem zadośćuczynienia jest zrekompensowanie osobie poszkodowanej krzywdy doznanej wskutek cierpień fizycznych (ból i innych dolegliwości) oraz cierpień psychicznych (ujemnych uczuć przeżywanych w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). W kodeksie cywilnym nie sprecyzowano pojęcia "odpowiedniej sumy" i suma ta podlega ocenie Sądu w realiach konkretnej sprawy w granicach swobodnej oceny Sądu.

Oceniając wysokość przyjętej sumy zadośćuczynienia jako "odpowiedniej" Sąd korzysta z daleko idącej swobody, nie mniej jednak nie może to być suma rażąco odbiegająca od zasądzonych w analogicznych przypadkach (wyrok SN z 11 lipca 2000 r., II CKN 1119/98). Pojęcie "sumy odpowiedniej" użyte w art. 445 § 1 k.c. w istocie ma charakter nieookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazany przez kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawić jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość (wyrok SN z 22 kwietnia 1985 r., II CR 94/85). Zadośćuczynienie ma przede wszystkim mieć walor kompensacyjny, a więc jego wysokość nie może być symboliczna, lecz musi jakąś wartość ekonomicznie odczuwalną, ale przy uwzględnieniu rozmiaru krzywdy musi wysokość zadośćuczynienia być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2001 r., III CKN 427/00). Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, w związku z czym winno być stosowne do doznanej krzywdy oraz uwzględniać wszystkie zachodzące okoliczności, w szczególności winne być wzięte pod uwagę takie okoliczności jak nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałe następstwa zdarzenia (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 1977 r. w sprawie IV CR 266/77). Dla wysokości zadośćuczynienia istotne znaczenie mają

wiek poszkodowanego, rodzaj doznanych obrażeń, nasilenie i czasokres trwania cierpień jak i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do życia (wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1973 r. w sprawie II CR 50/73). Sąd oceniając krzywdę bierze pod uwagę wszelkie ujemne następstwa uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia w sferze cierpień fizycznych jak i psychicznych. Bierze się pod uwagę ból, inne dolegliwości oraz negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami psychicznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia np. w postaci wyłączenia od normalnego życia. Sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia, wiek poszkodowanego oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98).

Sąd podziela wnioski płynące z opinii biegłych. Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 36 % (10 % z powodu wyraźniej deformacji kości sklepienia czaszki po przebyтым wieloodłamowym złamaniu kości, 3 % w z powodu niewielkiej deformacji sklepiistości kości nosowej, 10 % z powodu szpecących blizn twarzy, wymagających dalszego leczenia, 10 % z powodu uszkodzenia ścian oczodołu lewego przyśrodkowej ściany oczodołu prawego i 3 % z powodu blizn twarzy.

Uszczerbki na zdrowiu ustalone przez lekarzy z zakresu okulistyki, ortopedii i traumatologii, psychiatrii i psychologii oraz chirurgii plastycznej.

Należy jednak pamiętać, że procentowy rozmiar trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (wyrok SN z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt I PK 47/05).

W wyroku z dnia 20 marca 2002 r. V CKN 909/00 Sąd Najwyższy stwierdził, że przewidziana w art. 444 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia

w funkcjonowaniu organizmu polegające na znoszeniu cierpień psychicznych mogą usprawiedliwiać przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego na podstawie art. 445 § 1 k.c.

Strona pozwana likwidując szkodę powstałą u powoda wypłaciła świadczenie, jak wskazał w pozwie pełnomocnik powoda, w kwocie 55 000 złotych tytułem zadośćuczynienia. W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie uznać należy, że wypłacone przez pozwanego zadośćuczynienie jest zbyt niskie i nieadekwatne do stwierdzonych u powódki uszkodzeń ciała oraz doznanych przez nią cierpień fizycznych.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, jakie z uwagi na treść art. 445 k.c. winny być uwzględnione przy ustaleniu odpowiedniej kwoty należnej osobie poszkodowanej tytułem zadośćuczynienia, a przede wszystkim powstałe u powódki obrażenia ciała, dolegliwości bólowe, fakt, że powódka po wypadku ma szpecące blizny na twarzy co dla dziewczynki w wieku dorastania (obecnie powódka ma 13 lat), jest dużą krzywdą. Należy wskazać, że blizna jest obecnie, a z pewnością będzie jeszcze bardziej w przyszłości, przyczyną znacznego dyskomfortu powódki. Blizna taka dla młodej dorastającej dziewczyny i później młodej kobiety musi powodować znaczące skutki. Może pogłębiać obecny stan polegający na postrzeganiu siebie jako gorszej, zamknięciem na ludzi, relacjami z płcią przeciwną. Należy podkreślić, że blizny tej nie da się usunąć a ewentualny zabieg może polegać tylko na zmniejszeniu jej widoczności. Skutki wypadku w tym zakresie pozostaną zatem do końca życia powódki. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie V ACa 276/17 blizny stanowią dla kobiet w młodym wieku szczególnie uciążliwą dolegliwość życiową, obniżającą poczucie własnej wartości i szanse, jakie daje korzystanie z własnej urody ze strony młodej kobiety, której ograniczenia z tego tytułu należy uznać za istotne, ograniczające, jak też krępujące jej aktywność życiową na niejednej płaszczyźnie życia zawodowego, jak też prywatnego.

Jednakże w ocenie Sądu daleko poważniejsze skutki wypadek wywarł w sferze intelektualnej powódki. Jak wynika z opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii u powódki wystąpiły zaburzenia w funkcjonowaniu: obniżenie potencjału intelektualnego, nieharmonijność rozwojową, skłonność do reakcji nerwicowych, niską tolerancję na stres, spowolnienie psychoruchowe. Powódka ma obniżone poczucie własnej wartości, jakkolwiek nie zdaje sobie sprawy w pełni sprawy ze swoich ograniczeń. Doznany uraz w obrębie OUN i jego konsekwencje miały miejsce w czasie dzieciństwa, ale też na progu rozpoczynającego się okresu dojrzewania, co może mieć negatywny wpływ na kształtowanie się struktury osobowościowej.

Aktualny stan powódki jest konsekwencją przebytego urazu.

Powódka na skutek urazu czaszkowo-mózgowego najprawdopodobniej doświadczyła regresu w obszarze rozwojowym i funkcjonalnym, co ma skutki w jej funkcjonowaniu. Powódka doświadcza zaburzeń obrazu własnej osoby – jakkolwiek nie w pełni zdaje sobie z tego sprawę – postrzega się nierealistycznie przeceniając swoje możliwości. Doświadcza negatywnych emocji wynikających z ocen zewnętrznych swego funkcjonowania (również blizny) i powoduje to dysonans poznawczy – obniżenia poczucia własnej wartości. Powódka wymaga opieki psychologiczno-terapeutycznej uwarunkowanej na budowanie własnej wartości. Na skutek masywnego urazu w obrębie OUN u badanej wystąpiły ewidentne ograniczenia sfery intelektualnej dotyczące możliwości przyswajania materiału dydaktycznego. Wypadek miał wpływ na aktualny stan zdrowia powódki oraz na jakość jej życia w aspekcie emocjonalnym. Jak wynika z opinii może być konieczna pomoc lekarza psychiatrii, szczególności w sytuacji trudnego przebiegu procesu dojrzewania powódki.

Odejmując wypłaconą już przez pozwanego kwotę 55 000 złotych, Sąd zasądził tytułem zadośćuczynienia kwotę 50 000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2015 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo o zadośćuczynienie w pozostałym zakresie jako wygórowane.

Sąd w punkcie 3 wyroku umorzył postępowanie co do żądania ustalenia odpowiedzialności na przyszłość wskutek częściowego cofnięcia powódzwa (k. 118). Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. § 4 tego przepisu przewiduje natomiast, że sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z

prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. W przypadku natomiast skutecznego cofnięcia powództwa sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania (art. 355 § 1 k.p.c.).

Na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki ustawowe odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 22 marca 2015 roku bowiem strona powodowa dnia 20 stycznia 2015 roku zgłosiła roszczenie pozwanemu. Uwzględniając, więc 30 dniowy termin na likwidację szkody i wypłatę świadczenia, wynikający z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem.

Powódka wykazała także roszczenie w zakresie kwoty 500 złotych z tytułu kosztów leczenia, w tym kosztów dojazdu do placówek medycznych, kosztów zbiegów, operacji i zakupu leków. Ponadto pozwany nie wypowiedział się w tym zakresie.

O odsetkach od kwoty 500 złotych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Żądanie w tym zakresie powódka zgłosiła w pozwie a zatem Sąd zasądził odsetki od dnia 28 czerwca 2019 roku – daty doręczenia odpis pozwu pozwanemu.

Z kwoty 200 500 złotych, stanowiącej wartość przedmiotu sporu, została zasądzona kwota 50 500 złotych. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 k.p.c.), strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powódka w 74,82 % a pozwany w 25,18 %. Koszty procesu wyniosły 23 859 złotych, w tym po stronie powódki 16 942 złote (opłata od pozwu 5025 złotych + 5000 złotych 10 025 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika 5400, opłata skarbową 17 złotych, zaliczka na biegłego 1500 złotych k. 162), a po stronie pozwanej 6917 złotych (wynagrodzenie pełnomocnika 5400, opłata skarbową 17 złotych, zaliczka na biegłego 1500 złotych k. 163). Powódkę, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążyć koszty w kwocie 16 942 złotych skoro jednak faktycznie poniosła koszty w kwocie 17 851,30 złotych to należało zasądzić od niej na rzecz pozwanego kwotę 903,31 złotych.

Sąd nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów pozwanemu z mocy art. 102 k.p.c. uznając, iż zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek; sprawa miała skomplikowany charakter, wymagała opinii biegłych, konieczne było rozstrzygnięcie wielu zagadnień, nie można było więc z łatwością ocenić rozmiaru należnych powódce świadczeń w chwili składania pozwu, zaś wysokość zadośćuczynienia zależała od uznania sądu.

Z takich samych przyczyn Sąd odstąpił od ściągnięcia z zasądzonych kosztów sądowych w części, co do której powództwo zostało oddalone na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Natomiast o ściągnięciu części przypadających na pozwanego kosztów sądowych Sąd orzekł na mocy art. 113 ust. 1 tejże ustawy. Wydatki Skarbu Państwa wyniosły łącznie 2 154,67 złotych (334,67 złotych k. 212, 1820 złotych k. 248) a zatem od pozwanego należało pobrać kwotę 542,54 złote (2154,67 złotych x 25,15%).